

Приложеният текст представлява актуална версия на нормативен акт. Този документ се предоставя от *ТМА* само с информационна цел за индивидуално ползване. За преводи на чужди езици и повече подробности по темата, включително обзори и анализи, се обръщайте към Албена Иванова, телефон/факс (02) 951 6208, 951 5409 или E-mail: iso@tma-bulgaria.com

ЗАКОН за измерванията

Обн., ДВ, бр. 46 от 7.05.2002 г., в сила от 8.11.2002 г.
кн. 6/2002 г., стр. 85 т. 9, р. 2, № 90а

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда обществените отношения, свързани с осигуряване на проследимост, точност и достоверност на измерванията.

Чл. 2. Законът има за цел, в съответствие с националните интереси, да защитава живота и здравето на хората и околната среда от вредни въздействия, както и имуществото на физическите и юридическите лица от неблагоприятни последици, които могат да настъпят вследствие на неверни резултати от измерванията.

Чл. 3. В Република България се използват само единици, разрешени от този закон.

Чл. 4. За осигуряване на проследимост на измерванията в страната се създават национални еталони и национална система за сертифицирани сравнителни материали.

Чл. 5. За осигуряване на точност и достоверност на измерванията в здравеопазването и на измерванията, свързани с обществената безопасност, защитата на околната среда, държавните и общинските вземания и търговските плащания, се извършва метрологичен контрол.

Чл. 6. (1) Метрологичният контрол обхваща:

1. контрол на средства за измерване;
2. метрологична експертиза на средства за измерване;
3. контрол на предварително опаковани продукти и на опаковки, предназначени да бъдат използвани като съдове за измерване.

(2) Контролът на средствата за измерване се извършва за установяване на съответствието им с изискванията на глава четвърта и наредбата по чл. 28.

(3) Метрологичната експертиза на средства за измерване се извършва при възникване на спор относно техническите и метрологичните характеристики на средствата за измерване в употреба по искане на физически или юридически лица.

(4) Контролът на предварително опакованите продукти и на опаковките, предназначени да бъдат използвани като съдове за измерване, се извършва за установяване на съответствието им с изискванията към техните количества или вместимости.

Чл. 7. За спазване на разпоредбите на този закон и наредбите по прилагането му се извършва метрологичен надзор.

Глава втора

ОРГАН НА УПРАВЛЕНИЕ И НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ ПО МЕТРОЛОГИЯ

Чл. 8. (1) Председателят на Държавната агенция за метрология и технически надзор (ДАМТН) осъществява държавното управление в областта на измерванията, регламентирани в този закон, като:

1. предлага на Министерския съвет утвърждаването на националните еталони;
2. предлага на Министерския съвет за приемане дългосрочна програма за развитие на националните еталони и отговаря за нейното изпълнение;
3. приема дългосрочна програма за развитие на националната система за сертифицирани сравнителни материали и координира нейното изпълнение;
4. организира сертификацията на сравнителни материали;
5. одобрява типа на средствата за измерване;
6. определя периодичността на периодичните проверки по чл. 43, ал. 2;

7. оправомощава лица за извършване на проверки на средства за измерване;
8. осъществява метрологичен надзор;
9. утвърждава правила за реда и начина за провеждане на обучението и за поддържане и повишаване на професионалната подготовка на служителите;
10. представлява Република България пред международните органи и организации по метрология;
11. изпълнява и координира изпълнението на задълженията на Република България, произтичащи от членството ѝ в международните органи и организации по метрология;
12. дава указания и препоръки за прилагане на документите на международните органи и организации по метрология.

(2) Професионалната подготовка на служителите от специализираната администрация се извършва в учебен център, като редът и начинът за провеждане на обучението и за поддържане и повишаване на професионалната подготовка се определят от председателя на ДАМТН.

Чл. 9. Министрите и ръководителите на ведомства организират дейностите по осигуряване на проследимостта, точността и достоверността на измерванията в ръководените от тях юридически лица.

Чл. 10. (1) Националният съвет по метрология е консултативен орган към председателя на ДАМТН.

(2) Националният съвет по метрология разглежда дългосрочната програма за развитие на националните еталони и националната система за сертифицирани сравнителни материали, проекти на нормативни актове, програми и концепции за развитие на метрологията и дава становища и предложения по групи въпроси, поставени от председателя на ДАМТН.

(3) Националният съвет по метрология се състои от 24 членове и включва по един представител на Министерството на икономиката, Министерството на околната среда и водите, Министерството на здравеопазването, Министерството на транспорта и съобщенията, Министерството на вътрешните работи, Министерството на отбраната, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на земеделието и горите, Министерството на енергетиката и енергийните ресурси, Комитета за използване на атомната енергия за мирни цели, Изпълнителната агенция "Българска служба за акредитация", определени от съответния министър или ръководител, 5 представители на научната общност и висшите училища, определени по споразумение между председателя на Съвета на ректорите и председателя на Българската академия на науките, по един представител от Българската стопанска камара, Българската търговско-промишлена палата, Съюза на работодателите в България и Съюза за стопанска инициатива на гражданите, 2-ма представители на сдруженията на потребителите, определени по общо споразумение между тях, и 2-ма представители на сдруженията на метролозите, определени по общо споразумение между тях.

(4) Членовете на Националния съвет по метрология не получават възнаграждение за участието си в работата му.

(5) Заседанията на Националния съвет по метрология се ръководят от председателя на ДАМТН.

(6) Националният съвет по метрология приема правила за работата си.

(7) Организационно-техническото обслужване на дейността на Националния съвет по метрология се осигурява от ДАМТН.

Глава трета

ЕДИНИЦИ, ЕТАЛОНИ И ПРОСЛЕДИМОСТ НА ИЗМЕРВАНИЯТА

Раздел I

Единици

Чл. 11. (1) Разрешени за използване единици за измерване са единиците от Международната система единици (SI), единици, използвани с Международната система единици, и техните съставни единици.

(2) Единиците по ал. 1 се използват за средствата за измерване и за резултатите от извършваните измервания.

Чл. 12. При въздушния, морския и железопътния транспорт могат да се използват единици, приети с международни договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила за Република България.

Чл. 13. Министерският съвет приема наредба за наименованията, означенията и определенията на единиците по чл. 11, ал. 1 и за правилата за изразяване и обявяване на резултатите от измерването.

Раздел II

Еталони и проследимост на измерванията

Чл. 14. Еталоните определят, възпроизвеждат, реализират или съхраняват единиците.

Чл. 15. (1) Националните еталони се използват като основа за определяне стойностите на други еталони на съответната единица.

(2) Министерският съвет по предложение на председателя на ДАМТН приема дългосрочна програма за развитие на национални еталони.

Чл. 16. Като национални еталони се утвърждават само еталони на единици за измерване съгласно раздел I, които притежават необходимата за страната точност и имат задоволителна степен на еквивалентност с международни еталони или с национални еталони на държава - членки на Конвенцията за метъра.

Чл. 17. (1) Държавната агенция за метрология и технически надзор чрез Главна дирекция "Национален център по метрология" създава, съхранява и усъвършенства национални еталони.

(2) Държавната агенция за метрология и технически надзор осъществява дейностите по ал. 1, като:

1. организира или участва в международни сравнения за установяване степенята на еквивалентност на националните еталони;
2. осигурява проследимостта на националните еталони до международни еталони или еталони на държава - членки на Конвенцията за метъра;
3. разпространява единиците от националните еталони към следващи по точност еталони в страната чрез калибриране;
4. внедрява и поддържа система за управление на качеството;
5. предприема мерки за поддържане проследимостта на измерванията при повреда или унищожаване на национален еталон;
6. предприема мерки за осигуряване проследимостта на измерванията в случаите, когато в страната няма утвърден национален еталон.

(3) Държавната агенция за метрология и технически надзор може да привлича експерти при създаването и усъвършенстването на националните еталони.

Чл. 18. Националните еталони се утвърждават с решение на Министерския съвет по предложение на председателя на ДАМТН.

Чл. 19. (1) Лица, притежаващи еталони, които отговарят на изискванията по чл. 16, могат да ги предлагат на председателя на ДАМТН за утвърждаване от Министерския съвет като национални.

(2) Лицата, които притежават национални еталони, са длъжни да извършват дейностите по чл. 17, ал. 2, т. 3, 4 и 5 и да спазват указанията на председателя на ДАМТН или на определено от него длъжностно лице, произтичащи от членството в международни организации по метрология.

(3) Държавната агенция за метрология и технически надзор чрез Главна дирекция "Национален център по метрология" координира дейността на лицата, притежаващи национални еталони, и организира участието им в международни сравнения.

Чл. 20. Държавната агенция за метрология и технически надзор води регистър на националните еталони и публикува информация за тях в официалния си бюлетин.

Чл. 21. Министерският съвет определя с наредба реда за утвърждаване на националните еталони и за начина на използване и съхраняване на еталоните.

Чл. 22. (1) Председателят на ДАМТН, в съответствие с документите на международните органи и организации по метрология, издава указания за изграждане на национална система за сертифицирани сравнителни материали, използвани при осигуряване на проследимост на измерванията.

(2) Министрите и ръководителите на ведомства могат да дават предложения за развитие на системата за сертифицирани сравнителни материали.

(3) Министрите, ръководителите на ведомства и физическите и юридическите лица могат да заявяват проекти за производство и сертификация на сравнителни материали за включване в дългосрочна програма за развитие на системата за сертифицирани сравнителни материали.

(4) Председателят на ДАМТН приема дългосрочна програма за развитие на системата за сертифицирани сравнителни материали по предложение на Националния съвет по метрология, съобразно предложенията по ал. 2 и 3.

(5) Проектите от дългосрочната програма за развитие на системата за сертифицирани сравнителни материали се финансират от техните заявители.

(6) Председателят на ДАМТН чрез Главна дирекция “Национален център по метрология” координира изпълнението на дългосрочната програма за развитие на системата за сертифицирани сравнителни материали и организира и/или извършва сертификация на сравнителните материали.

(7) Държавната агенция за метрология и технически надзор води регистър на сертифицираните сравнителни материали и публикува информация за тях в официалния си бюлетин.

Глава четвърта

КОНТРОЛ НА СРЕДСТВАТА ЗА ИЗМЕРВАНЕ

Раздел I

Общи изисквания

Чл. 23. (1) На контрол по реда на тази глава подлежат средствата за измерване, компонентите, спомагателното оборудване и допълнителните устройства към тях, наричани по-нататък “средствата за измерване”, които се използват в случаите по чл. 5 и са определени в наредбата по чл. 28.

(2) Средствата за измерване се пускат на пазара и/или в действие и се използват само ако съответстват на изискванията на тази глава и на наредбата по чл. 28.

Чл. 24. Лицата, които пускат на пазара и/или в действие и използват средствата за измерване, отговарят за тяхното съответствие с изискванията към тях.

Чл. 25. На контрол по реда на тази глава подлежат и средствата за измерване, предназначени за измервания в случаите по чл. 5, за които в други нормативни актове са определени технически и метрологични изисквания към тях.

Чл. 26. (1) Контролът на средствата за измерване се извършва чрез одобряване на типа, първоначална проверка и последваща проверка.

(2) Когато се допуска от наредбата по чл. 28, средства за измерване могат да се пускат на пазара и/или в действие без одобряване на типа или без извършване на първоначална проверка.

(3) Средствата за измерване, които имат маркировка за съответствие съгласно чл. 21 от Закона за техническите изисквания към продуктите, подлежат само на последващи проверки.

Чл. 27. Когато контролът на средствата за измерване се извършва на мястото на производство, гоставка, монтаж, използване или ремонт, лицето, извършващо контрола, може да поиска от заявителя да осигури еталони, оборудване, консумативи и помощен персонал.

Чл. 28. Министерският съвет определя с наредба изискванията към средствата за измерване и тяхното използване по предназначение, реда и методите за извършване на контрол и знаците, които удостоверяват резултатите от него, и реда за водене на регистър по чл. 34.

Раздел II

Одобряване на типа на средства за измерване

Чл. 29. (1) Одобряването на типа се извършва на етапа на производство или при внос на средства за измерване от неodobрен тип за допускане на средствата за измерване до проверка.

(2) Допълнително се одобрява типът на средства за измерване при модификация или допълнение към одобрен тип, които влияят или биха могли да оказват влияние на резултатите от измерване или на условията за използване на средствата за измерване.

(3) Когато при производството на средства за измерване са използвани нови технологии и за тези средства за измерване в наредбата по чл. 28 няма определени изисквания, може да се извърши ограничено одобряване на типа при условия и по ред, определени в наредбата по чл. 28.

Чл. 30. (1) Срокът на валидност на одобряването на типа на средствата за измерване е 10 години.

(2) Срокът на валидност на одобряването на типа на средствата за измерване може да бъде продължаван за следващи периоди от 10 години.

(3) Срокът на валидност на ограниченото одобряване на типа на средствата за измерване по чл. 29, ал. 3 е до две години и може да бъде продължен за следващ период не по-дълъг от три години.

(4) За срока на валидност на одобряването на типа броят на средствата за измерване, които могат да бъдат произведени или внесени в съответствие с одобрения тип, е неограничен, с изключение на случаите по чл. 29, ал. 3.

(5) Когато срокът на валидност на одобрения тип е изтекъл, намиращите се в употреба средства за измерване, които отговарят на одобрения тип, се считат от одобрен тип.

Чл. 31. (1) Лицата, които произвеждат или внасят средства за измерване, са длъжни да ги заявят в Държавната агенция за метрология и технически надзор за одобряване на типа.

(2) Лицата по ал. 1 са длъжни да заявят за одобряване на типа всяка модификация или допълнение на одобрен тип средство за измерване при спазване изискванията на този раздел.

Чл. 32. (1) Председателят на ДАМТН одобрява типа на средствата за измерване и издава удостоверение от одобрен тип, когато след изпитване и оценяване на типа е установено съответствие на типа на средствата за измерване с изискванията към тях.

(2) Председателят на ДАМТН признава одобряването на типа на средствата за измерване и издава удостоверение за признаване на одобрения тип:

1. когато е представен сертификат за одобрен тип на средство за измерване, издаден от компетентен орган на държава - членка на Европейския съюз, удостоверяващ съответствието на типа с изискванията на директива на Европейския съюз за тези средства за измерване;

2. когато има подписано споразумение с друга държава за взаимно признаване на одобряването на типа.

(3) Председателят на ДАМТН може да одобри типа на средството за измерване и да издаде удостоверение за признаване на одобрения тип при представяне на сертификат за съответствие по сертификационната система на Международната организация по законова метрология (OIML), ако характеристиките в сертификата отговарят на изискванията към средството за измерване.

(4) Удостоверението за признаване на одобрения тип по ал. 2 и 3 е със срок на валидност до изтичане на валидността на представения сертификат, но не по-дълъг от десет години.

Чл. 33. Председателят на ДАМТН отказва одобряването на типа или признаването на одобрения тип на средствата за измерване, когато не са спазени изискванията на чл. 32, и уведомява заявителя за това.

Чл. 34. (1) Държавната агенция за метрология и технически надзор вписва одобрените типове средства за измерване и допълненията към тях в регистър на одобрените за използване типове средства за измерване. Регистърът е публичен.

(2) Информация за одобрените типове средства за измерване се публикува в официалния бюлетин на ДАМТН.

Чл. 35. (1) Производителите или вносителите нанасят знак за одобрен тип върху всяко средство за измерване, произведено в съответствие с одобрения тип, и по желание - върху съпровождащата го документация.

(2) В случаите по чл. 26, ал. 2 производителите или вносителите на средства за измерване нанасят знак, удостоверяващ, че средствата за измерване не подлежат на одобряване на типа, или знак, че средствата за измерване не подлежат на първоначална проверка.

Чл. 36. (1) Председателят на ДАМТН отменя със заповед одобряването на типа:

1. когато се установи, че средствата за измерване от одобрен тип не съответстват на одобрения тип или на изискванията към тях или не потвърждават метрологичните си характеристики и е невъзможно тези средства за измерване да бъдат приведени в съответствие с тези изисквания;

2. когато средствата за измерване, произведени в съответствие с одобрения тип, покажат при употреба недостатък от общ характер, който ги прави непригодни за използване по предназначение.

(2) Производителят или вносителят няма право да пуска на пазара и/или в действие и е длъжен да изтегли от пазара средствата за измерване, на които е отменено одобряването по ал. 1.

(3) В случаите по ал. 1 намиращите се в употреба средства за измерване се считат от неodobрен тип, освен ако в заповедта за отменяне е предвидено друго.

(4) Председателят на ДАМТН в 7-дневен срок от издаването на заповедта за отменяне писмено уведомява производителя или вносителя за отмяната на одобряването на типа на средствата за измерване.

Чл. 37. Отмяната на одобряването се вписва в регистъра на одобрените за използване типове средства за измерване и информация за това се публикува в официалния бюлетин на ДАМТН.

Раздел III

Първоначална и последваща проверка на средства за измерване

Чл. 38. Първоначалните и последващите проверки на средства за измерване се извършват от ДАМТН чрез Главна дирекция "Мерки и измервателни уреди" или от оправомощени от председателя на ДАМТН лица.

Чл. 39. (1) Първоначална проверка на средства за измерване от одобрен тип и на средства за измерване, които не подлежат на одобряване на типа, се извършва с цел пускането им на пазара и/или в действие и се удостоверява със знаци за първоначална проверка.

(2) Първоначалната проверка на средства за измерване има срок на валидност до края на календарната година, следваща годината на проверката, освен ако в наредбата по чл. 28 е определен друг срок.

Чл. 40. Лицата, които произвеждат или внасят средства за измерване, са длъжни да ги заявят и представят в ДАМТН или пред избрано от тях лице, оправомощено за извършване на проверка.

Чл. 41. Средствата за измерване, за които при първоначална проверка се установи, че не съответстват на одобрения тип или на изискванията към тях, не се пускат на пазара и/или в действие, докато производителят или вносителят не ги приведе в съответствие.

Чл. 42. (1) Първоначалната проверка на средства за измерване, внесени от държава - членка на Европейския съюз, маркирани от компетентен орган със знак за съответствие с одобрения тип и/или с изискванията на директива на Европейския съюз за съответните средства за измерване, се извършва чрез проверка на извадка от партидата на тези средства за измерване.

(2) Резултатите от първоначалната проверка на средства за измерване се признават, ако проверката е извършена от компетентен орган на държавата, с която Република България има подписано споразумение за взаимно признаване.

Чл. 43. (1) Последваща проверка се извършва на средствата за измерване в употреба и се удостоверява със знаци за последваща проверка.

(2) Последващата проверка се извършва периодично или след ремонт на средствата за измерване.

(3) Последващата проверка се извършва преди изтичането на срока на валидност на първоначалната или периодичната проверка в случай на унищожаване на знака или по желание на лицето, което използва средството за измерване.

(4) Периодичността на проверките по ал. 2 се определя със заповед на председателя на ДАМТН и се обявява в официалния бюлетин на ДАМТН.

Чл. 44. Лицата, които използват средства за измерване, са длъжни:

1. да осигуряват техническата им изправност и правилната употреба и да ги използват по предназначение;
2. да не променят съответствието им с одобрения тип или с изискванията към тях;
3. да ги заявяват и представят за последваща проверка в ДАМТН или пред избрано от тях лице, оправомощено за проверка;
4. да не използват средства за измерване без знаците по чл. 35, чл. 39, ал. 1 и чл. 43, ал. 1.

Чл. 45. Лицата, които ремонтират средства за измерване, са длъжни при ремонта да запазят съответствието им с одобрения тип или с изискванията към тях и да ги заявят и представят за последваща проверка след ремонта.

Чл. 46. Лицата, които извършват проверка на средства за измерване, трябва:

1. да разполагат с еталони и сертифицирани сравнителни материали, спомагателно оборудване и помещения или подвижни лаборатории с осигурени условия в тях, които да позволяват прилагането на методите, определени в наредбата по чл. 28;
2. да използват еталони и средства за измерване с осигурена проследимост и сертифицирани сравнителни материали в срок на годност;
3. да разполагат със специалисти с подходящо образование и квалификация;
4. да имат функционираща система за управление на качеството.

Раздел IV

Оправомощаване на лица за проверка на средства за измерване

Чл. 47. (1) За извършване на проверка на средства за измерване се оправомощават лица, които:

1. са регистрирани по Търговския закон или са създадени по силата на нормативен акт;
2. са трета независима страна за проверките, за които кандидатстват;
3. отговарят на изискванията на чл. 46.

(2) Изискването по ал. 1, т. 2 не се отнася за производители на средства за измерване, които имат сертифицирана система за управление на качеството и кандидатстват за оправомощаване на първоначална проверка на произведени от тях средства за измерване.

Чл. 48. Лицата, които кандидатстват за оправомощаване, подават в ДАМТН заявление, в което посочват вида на проверките и средствата за измерване, за които желаят да бъдат оправомощени.

Чл. 49. (1) Председателят на ДАМТН се произнася по заявлението за оправомощаване в срок до два месеца от датата на подаването му, като уведомява заявителя.

(2) При констатиране на несъответствие с изискванията по чл. 47 ДАМТН писмено уведомява заявителя и определя срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-малък от един месец.

Чл. 50. (1) Председателят на ДАМТН издава заповед за оправомощаване, в която се определят средствата за измерване и видът на проверките.

(2) Оправомощаването е за срок пет години.

(3) Оправомощеното лице може да подава заявление за изменение в обстоятелствата по ал. 1 по реда и при спазване изискванията на този раздел.

(4) В случаите по ал. 3 оправомощаването е за срок до изтичането на срока по ал. 2.

Чл. 51. Председателят на ДАМТН отказва оправомощаването с мотивиран отказ, когато заявителят не отговаря на изисквания по чл. 47 или не отстрани несъответствията в посочения срок.

Чл. 52. Оправомощените лица са длъжни:

1. да извършват заявените проверки на средствата за измерване, за които са оправомощени;

2. да отчитат пред ДАМТН извършените проверки и знаците за проверки;

3. да изпълняват предписанията и указанията, дадени им от ДАМТН по чл. 77, т. 1;

4. при промяна в обстоятелствата по чл. 47 в 14-дневен срок да уведомят ДАМТН.

Чл. 53. Председателят на ДАМТН със заповед отнема оправомощаването, когато оправомощеното лице:

1. не изпълнява задълженията си по чл. 52;

2. издава неверни заключения от проверка или поставя знак, който не съответства на резултата от проверката;

3. не изпълни предписания на ДАМТН, дадени при метрологичен надзор по чл. 77, т. 1;

4. престане да отговаря на някое от изискванията по чл. 47.

Чл. 54. Отказът за оправомощаване, както и заповедта по чл. 53 подлежат на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от уведомяването.

Чл. 55. В официалния бюлетин на ДАМТН се публикува информация за оправомощените лица и списък на лицата, на които е отнето оправомощаването.

Чл. 56. Министерският съвет определя с наредба средствата за измерване, чиято проверка се извършва от ДАМТН, и средствата за измерване, чиято проверка се извършва от оправомощени лица, както и реда за оправомощаване на лица за извършване на проверка на средства за измерване.

Глава пета

МЕТРОЛОГИЧНА ЕКСПЕРТИЗА НА СРЕДСТВА ЗА ИЗМЕРВАНЕ

Чл. 57. Метрологичната експертиза на средствата за измерване се извършва от ДАМТН.

Чл. 58. (1) Метрологичната експертиза се извършва чрез изследване и определяне състоянието на средството за измерване, включително неговите технически и метрологични характеристики, по заявление, подадено в териториалните звена "Мерки и измервателни уреди" на ДАМТН.

(2) Председателят на ДАМТН определя служители и срок за извършване на метрологичната експертиза в 7-дневен срок от получаване на искането.

(3) Държавната агенция за метрология и технически надзор може да привлича за участие в метрологичната експертиза оправомощени по реда на глава четвърта лица.

(4) Служителите, извършили метрологичната експертиза, съставят констативен протокол в два екземпляра, в който вписват:

1. датата на извършване на метрологичната експертиза;

2. наименованието, типа, производителя, идентификационния номер и техническите и метрологичните характеристики на средството за измерване;

3. използваните еталони, спомагателно оборудване и методи за изследване на средството за измерване и условията при извършване на експертизата;

4. констатациите от външния оглед на средството за измерване преди експертизата;

5. резултатите от извършеното при експертизата изследване на средството за измерване;

6. собствените си имена и длъжности.

(5) Екземпляр от констативния протокол се изпраща на лицето, поискало експертизата, в 10-дневен срок от съставянето му.

Глава шеста

КОНТРОЛ НА ПРЕДВАРИТЕЛНО ОПАКОВАНИТЕ ПРОДУКТИ И БУТИЛКИТЕ

Раздел I

Общи изисквания

Чл. 59. (1) Изискванията на тази глава се отнасят за:

1. предварително опакованите продукти с еднакви номинални количества и с маса от 5 g до 10 kg включително или с обем от 5 ml до 10 l включително;

2. предварително опакованите продукти с различни количества, измервани по маса;

3. опаковки, предназначени за използване като съдове за измерване на обема на затворените в тях течности, наричани по-нататък "бутилки", с номинална вместимост от 50 ml до 5 l включително.

(2) Изискванията на тази глава не се отнасят за:

1. изделия от благородни метали;
2. лекарства.

(3) Предварително опакованите продукти и бутилките се пускат на пазара и се предлагат за продажба само ако отговарят на изискванията на тази глава и на наредбите по чл. 72 и 73.

Чл. 60. Лицата, които произвеждат или внасят предварително опаковани продукти или бутилки, осигуряват тяхното съответствие с изискванията към тях.

Чл. 61. Лицата, които продават предварително опаковани продукти, нямат право да променят осигуреното от производителя или вносителя съответствие с изискванията към тях.

Чл. 62. (1) Предварително опакованите продукти с еднакви количества, за които по реда на чл. 72 са въведени редове от задължителни номинални стойности на количествата, се произвеждат в количества, избрани от производителя от тези редове.

(2) Предварително опакованите продукти с еднакви количества могат да бъдат опаковани в количества със стойности, различни от редовете по ал. 1, когато са предназначени за упражняване на професия или занаят.

Чл. 63. (1) Предварително опакованите продукти и бутилките трябва да бъдат съответно в нетни количества и с действителни вместимости, които отговарят на определените в наредбите по чл. 72 и 73 изисквания към количествата или вместимостите, и да носят означенията съгласно чл. 70 и 71.

(2) Предварително опакованите продукти и бутилките трябва да запазват съответствието си с изискванията към количествата или вместимостите до момента на продажба на потребителите.

Раздел II

Контрол на количествата на предварително опакованите продукти и на вместимостите на бутилките

Чл. 64. (1) Лицата, които произвеждат предварително опаковани продукти или бутилки, извършват контрол на нетните количества на продуктите и на действителните вместимости на бутилките за оценяване на съответствието им с изискванията към тях.

(2) Контролът по ал. 1 се извършва по критерии, по методи и със средства за измерване, определени в наредбите по чл. 72 и 73.

Чл. 65. (1) Лицата, които произвеждат предварително опаковани продукти с еднакви количества или бутилки, поставят знак за съответствие с изискванията, когато:

1. резултатите от проведения от тях контрол потвърдяват съответствието на нетните количества на предварително опакованите продукти или на действителните вместимости на бутилките с изискванията към тях;

2. предприемат подходящи коригиращи действия, ако при контрола се установи несъответствие на нетните количества на предварително опакованите продукти или на действителните вместимости на бутилките с изискванията към тях.

(2) Лицата по ал. 1 съхраняват и предоставят при поискване от ДАМТН документите, съдържащи резултатите от контрола и предприетите коригиращи действия.

Чл. 66. Лицата, които произвеждат или внасят предварително опаковани продукти или бутилки, са длъжни да ги изтеглят от пазара, когато при надзорна проверка по чл. 75, ал. 1 се установи, че те не съответстват на изискванията към тях и несъответствието не може да бъде отстранено чрез подходящи коригиращи действия.

Раздел III

Регистриране на лицата, които произвеждат или внасят предварително опаковани продукти или бутилки

Чл. 67. (1) Държавната агенция за метрология и технически надзор регистрира лицата, които произвеждат или внасят предварително опаковани продукти или бутилки.

(2) Лицата по ал. 1 са длъжни преди започване на съответната дейност да подадат писмено заявление за регистрация пред ДАМТН.

(3) В заявлението се посочват:

1. наименованието, седалището и адресът на управление на заявителя и видът на дейността, която извършва - производство или внос;
2. единният идентификационен код от регистър БУЛСТАТ;
3. видовете предварително опаковани продукти или видовете течности, за които са предназначени бутилките, които заявителят произвежда или внася;
4. местата на производство или съхраняване на предварително опакованите продукти или бутилките.

(4) При подаване на заявлението по ал. 2 лицата, които произвеждат бутилки, предлагат за регистрация графично изображение на избран от тях идентификационен знак, а вносителите - графично изображение на поставения от производителя на бутилката идентификационен знак. Графичното изображение се представя на магнитен или оптичен носител.

(5) Предложеният от производителя на бутилки идентификационен знак се регистрира, когато не дублира идентификационен знак на друг регистриран производител.

Чл. 68. (1) При промяна на обстоятелствата по чл. 67, ал. 3 или на графичното изображение на идентификационния знак по чл. 67, ал. 4 регистрираното лице уведомява ДАМТН в 14-дневен срок.

(2) Регистрацията се заличава по искане на регистрираното лице при прекратяване на дейността му.

Чл. 69. (1) Регистърът на лицата, които произвеждат или внасят бутилки, е публичен.

(2) Държавната агенция за метрология и технически надзор публикува в официалния си бюлетин информация за регистрираните производители на бутилки и за техните идентификационни знаци.

Раздел IV

Означение върху предварително опакованите продукти и бутилките

Чл. 70. (1) Лицата, които произвеждат предварително опаковани продукти, обявяват върху опаковката номиналните им количества, изразени в килограми, грамове, литри, сантиметри или милиметри, следвани от означението на единицата и знака за съответствие с метрологичните изисквания за предварително опакованите продукти с еднакви количества.

(2) Предварително опакованите продукти от внос трябва да носят означенията по ал. 1, като в случаите, когато обявените от производителя номинални количества не са изразени в определените единици, вносителите са длъжни допълнително да ги обявят.

(3) Номиналното количество на съдържащата се в бутилката течност може да не се обявява, когато използваната бутилка е с поставен знак за съответствие по чл. 65, ал. 1, обявената върху нея номинална стойност е видима при нормални условия на представяне на продукта и разликата между тази номинална стойност и другата номинална стойност от реда от задължителни номинални стойности за този вид продукт е по-голяма от 50 ml.

Чл. 71. (1) Лицата, които произвеждат бутилки, обявяват върху тях номиналната им вместимост, изразена в литри, сантиметри или милиметри, и вместимостта до ръба на бутилката, изразена в сантиметри, или свободния обем на бутилката, изразен в милиметри, следвани от означенията на единицата, одобрения идентификационен знак по чл. 67, ал. 4 и знака по чл. 65, ал. 1 за съответствие с изискванията към тях.

(2) Означенията върху бутилките от внос трябва да отговарят на изискванията по ал. 1.

Чл. 72. Министерският съвет приема наредба за предварително опакованите количества продукти, с която се определят:

1. видовете предварително опаковани продукти по чл. 59, ал. 1, т. 1, за които се прилагат;
2. редовете от задължителни номинални стойности на количествата на предварително опаковани продукти с еднакви количества и видове продукти, за които те се отнасят;

3. изискванията към нетните количества на предварително опакованите продукти;
4. изискванията към методите и средствата за измерване, използвани за определяне на нетните количества на предварително опакованите продукти;
5. критериите и методите за контрол на нетните количества на предварително опакованите продукти;
6. правилата за поставяне на означенията върху предварително опакованите продукти;
7. формата и графичното изображение на знака за съответствие на нетните количества на предварително опакованите продукти с еднакви количества с изискванията към тях.

Чл. 73. Министерският съвет приема наредба за опаковките, предназначени да бъдат използвани като съдове за измерване, с която се определят:

1. изискванията към вместимостите на бутилките;
2. изискванията към методите и средствата за измерване, използвани за определяне на действителните вместимости на бутилките;
3. критериите и методите за контрол на действителните вместимости на бутилките;
4. правилата за поставяне на означенията върху бутилките;
5. формата и графичното изображение на знака за съответствие на действителните вместимости на бутилките с изискванията към тях.

Глава седма

МЕТРОЛОГИЧЕН НАДЗОР

Чл. 74. Председателят на ДАМТН осъществява метрологичен надзор за спазване задълженията на лицата, които:

1. използват единици за измерване;
2. произвеждат или внасят средства за измерване;
3. използват средства за измерване;
4. ремонтират средства за измерване;
5. са оправомощени да извършват проверка на средства за измерване;
6. произвеждат или внасят предварително опаковани продукти или бутилки;
7. предлагат за продажба предварително опаковани продукти или бутилки.

Чл. 75. (1) Метрологичният надзор се извършва чрез наблюдение и надзорни проверки от длъжностни лица от Главна дирекция "Метрологичен надзор", определени от председателя на ДАМТН.

(2) Метрологичният надзор може да се извършва съвместно с органите на Министерството на вътрешните работи съгласно Закона за Министерството на вътрешните работи, органите за защита на потребителите по Закона за защита на потребителите и за правилата за търговия и контролните органи по Закона за храните и със съдействието на органите на местното самоуправление.

Чл. 76. (1) При извършване на метрологичен надзор длъжностните лица по чл. 75, ал. 1 имат право:

1. на достъп до местата, където се произвеждат, съхраняват, продават, ремонтират, проверяват, монтират или използват средства за измерване, и до местата, където се произвеждат, съхраняват или продават предварително опакованите продукти или бутилките;
2. да изискват и получават документи, свързани с контрола на средствата за измерване, употребата на средствата за измерване, прилагането на методите за измерване и обявяването на резултатите от измерване и с произхода, размера на партидите и контрола на предварително опакованите продукти и бутилките.

(2) Длъжностните лица по чл. 75, ал. 1 могат да използват получената документация и информация само за нуждите на метрологичния надзор.

Чл. 77. При извършване на метрологичен надзор длъжностните лица по чл. 75, ал. 1:

1. дават задължителни предписания за предприемане на коригиращи действия, когато е констатирано, че не са спазени изискванията на закона и наредбите по прилагането му;
2. при необходимост подлагат средствата за измерване на контрол;

3. предприемат действия за ограничаване пускането на пазара и/или в действие и използването на средства за измерване, които не съответстват на изискванията по глава четвърта;

4. дават предложения на председателя на ДАМТН за отмяна на одобряването на типа на средства за измерване, когато са налице основанията по чл. 36, ал. 1;

5. дават предложения на председателя на ДАМТН за отнемане на оправомощаването за извършване на проверка на средства за измерване, когато са налице основанията по чл. 53;

6. подлагат на контрол предварително опакованите продукти или бутилките на местата на производство и при необходимост - на местата на съхраняване или продажба;

7. предприемат действия за ограничаване пускането на пазара или продажбата на предварително опакованите продукти и бутилките, които не съответстват на изискванията по глава шеста.

Чл. 78. Длъжностните лица по чл. 75, ал. 1 при надзорните проверки в местата на производство, съхраняване и продажба на предварително опакованите продукти могат да извършат контрол на нетните им количества чрез разрушаване целостта на опаковките.

Чл. 79. Когато при надзорна проверка длъжностните лица по чл. 75, ал. 1 установят, че не са спазени изискванията на закона, те предприемат действия за информиране на потребителите, включително поставяне на подходящи означения на предварително опакованите продукти, които се предлагат за продажба.

Чл. 80. Длъжностните лица по чл. 75, ал. 1 се застраховат за злополука, настъпила при или по повод изпълнение на служебните им задължения, за сметка на бюджета на ДАМТН.

Чл. 81. Министерският съвет приема наредба за реда и начина на извършване на метрологичен надзор.

Глава осма

ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 82. За контрол на средства за измерване, за метрологична експертиза на средства за измерване, за оправомощаване на лица за извършване на проверка за средства за измерване, за регистриране на лица, които произвеждат или внасят предварително опаковани продукти или бутилки, за справки по регистрите по чл. 37, чл. 69, ал. 1 и за вписвания и справки по регистъра по чл. 20 се събират такси по тарифа, одобрена от Министерския съвет.

Чл. 83. Разходите за контрола по чл. 77, ал. 1, т. 2 и 6 на средства за измерване, предварително опаковани продукти или бутилки са за сметка на бюджета на ДАМТН. В случаите, когато се установи несъответствие на средствата за измерване с техническите и метрологичните изисквания към тях или на предварително опакованите продукти или бутилките с изискванията на чл. 63, ал. 1, разходите са за сметка на виновните лица.

Глава девета

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 84. (1) Производител или вносител, който в случаите по чл. 5 пуска на пазара и/или в действие средства за измерване, които не отговарят на изискванията по глава четвърта, се наказва с глоба от 1000 до 5000 лв., когато нарушението е извършено от физическо лице, или с имуществена санкция от 2000 до 10 000 лв., когато нарушението е извършено от юридическо лице или едноличен търговец.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата, съответно имуществената санкция, е в двоен размер.

Чл. 85. (1) Физическо лице, което в случаите по чл. 5 използва средства за измерване, които не отговарят на изискванията по глава четвърта, или не изпълнява задълженията си по чл. 44, се наказва с глоба от 100 до 300 лв.

(2) За същото нарушение, когато е извършено от едноличен търговец или юридическо лице, се налага имуществена санкция от 200 до 500 лв.

(3) При повторно нарушение по ал. 1 глобата, съответно имуществената санкция, е в двоен размер.

Чл. 86. (1) Физическо лице, което не представи средства за измерване за последваща проверка след ремонт, се наказва с глоба от 200 до 600 лв.

(2) За същото нарушение, когато е извършено от едноличен търговец или юридическо лице, се налага имуществена санкция от 500 до 1000 лв.

Чл. 87. (1) Физическо лице, което поставя знаци за проверка на средства за измерване, без да е оправомощено за това, се наказва с глоба от 1000 до 3000 лв.

(2) За същото нарушение, когато е извършено от едноличен търговец или юридическо лице, се налага имуществена санкция от 2000 до 8000 лв.

Чл. 88. (1) Производител или вносител, който пусне на пазара предварително опаковани продукти или бутилки, които не съответстват на изискванията по глава шеста и на наредбите по чл. 72 и 73, се наказва с глоба от 500 до 5000 лв., когато нарушението е извършено от физическо лице, или с имуществена санкция от 1000 до 7000 лв., когато нарушението е извършено от едноличен търговец или юридическо лице.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата, съответно имуществената санкция, е в двоем размер.

Чл. 89. (1) Физическо лице, което предлага за продажба предварително опаковани продукти, които не отговарят на изискванията по чл. 70, се наказва с глоба от 200 до 600 лв.

(2) За същото нарушение, когато е извършено от едноличен търговец или юридическо лице, се налага имуществена санкция от 400 до 1000 лв.

(3) Глобата, съответно имуществената санкция по ал. 1 и 2, се налага на лице, което предлага за продажба предварително опаковани продукти, пакетирани от него на местата за съхраняване или продажба, които не отговарят на изискванията по глава шеста и на наредбите по чл. 72.

Чл. 90. Производител или вносител, който не изпълни задължението си за регистрация по чл. 67, ал. 2, се наказва с глоба от 50 до 150 лв., когато нарушението е извършено от физическо лице, или с имуществена санкция от 200 до 500 лв., когато нарушението е извършено от едноличен търговец или юридическо лице.

Чл. 91. Който унищожи, подправи или използва подправени знаци по чл. 35, чл. 39, ал. 1, чл. 43, ал. 1 и чл. 67, ал. 4, се наказва с глоба от 150 до 400 лв., ако деянието не съставлява престъпление.

Чл. 92. (1) За неизпълнение или нарушение на задължителни предписания на длъжностните лица по чл. 75, ал. 1 виновните физически лица се наказват с глоба от 300 до 2000 лв.

(2) Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от еднолични търговци или юридически лица, се налага имуществена санкция от 500 до 3000 лв.

Чл. 93. Физическо лице, което възпрепятства изпълнението на служебните задължения на длъжностните лица по чл. 75, ал. 1, се наказва с глоба 50 лв.

Чл. 94. (1) Актовете за установяване на нарушенията се съставят от определени от председателя на ДАМТН длъжностни лица от Главна дирекция “Метрологичен надзор”.

(2) Наказателните постановления се издават от председателя на ДАМТН или от определени от него длъжностни лица.

(3) Не подлежат на обжалване наказателните постановления, с които е наложена глоба, съответно имуществена санкция, до 200 лв. включително.

(4) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. “Величина” е свойство на явление, тяло или вещество, което може да бъде различено качествено и определено количествено.

2. “Вместимост до ръба на бутилка” е обемът течност, определен при температура 20 [С, която бутилката съдържа, когато е напълнена до ръба.

3. “Дејствителна вместимост на бутилка” е обемиът течност, определен при температура 20 °C, който бутилката съдържа, когато е напълнена точно, при спазване на условията, които теоретично съответстват на тези за номиналната вместимост.
4. “Допълнение на тип на средство за измерване” е добавяне на нови технически и/или метрологични характеристики към одобрен тип средства за измерване.
5. “Единица за измерване” е конкретна величина, определена и приета със спогодба, с която се сравняват други величини от същия вид, за да се изразят техните големина по отношение на тази величина.
6. “Единици за измерване, използвани с Международната система единици” са единици за измерване извън Международната система единици, допуснати за използване с Международната система единици от Международния комитет по мерки и теглилки (CIPM).
7. “Еталон” е мярка, измервателен уред, сравнителен материал или измервателна система, предназначени за определяне, възпроизвеждане, реализация или съхраняване на единица на една или повече стойности на величина, която служи като изходна.
8. “Загаволителна степен на еквивалентност на еталон” е такава степен на съответствие между стойността на еталона и получената от сравнение изходна стойност и присъединената ѝ неопределеност, която позволява признаването на метрологичните характеристики на еталона.
9. “Извадка от партида средства за измерване” е брой средства за измерване от партидата, избрани по случаен признак за извършване на контрол.
10. “Калибриране” е съвкупност от действия, които при определени условия установяват зависимостта между стойностите на величината, показани от измервателен уред или измервателна система, или стойностите, представени от мярка или сравнителен материал, и съответните стойности, реализирани от еталоните.
11. “Конвенция за метъра” е Международна конвенция за осигуряване на международното единство и усъвършенстване на метричната система, приета на заключителното заседание на Международната конференция по мерки и теглилки (CGPM), проведена на 20 май 1875 г.
12. “Международен еталон” е еталон, признат с международна спогодба да служи за международна основа за определяне стойностите на други еталони на съответната единица за измерване.
13. “Международната система единици (SI)” е кохерентна система единици, приета и препоръчана от Генералната конференция по мерки и теглилки (CGPM).
14. “Модификация на тип на средство за измерване” е изменение на някои технически и/или метрологични характеристики на средствата за измерване от одобрения тип.
15. “Недостатък от общ характер на средствата за измерване” е недостатък, който въпреки съответствието на средствата за измерване с техническите и метрологичните изисквания към тях не осигурява годността им да бъдат използвани по предназначение.
16. “Необходима за страната точност на национален еталон” е точност, която позволява еталонът да изпълнява предназначението си като национален за осигуряване на проследимостта, точността и достоверността на измерванията в страната.
17. “Номинална вместимост на бутилка” е обемиът течност, определен при температура 20 °C, който се очаква да съдържа бутилката, когато е напълнена при условията за употреба, за които е предназначена.
18. “Опаковка, предназначена да бъде използвана като съд за измерване” е опаковка, направена от стъкло или други материали, чиито твърдост и стабилност предполагат същите метрологични гаранции като стъклото, която има метрологични характеристики и може да служи за измерване на обема на затворената в нея течност.
19. “Партида предварително опаковани продукти” е съвкупност от предварително опаковани продукти от един и същи вид, с еднакво обявено количество, в еднаква опаковка, опаковани за определено време на едно и също място.
20. “Партида средства за измерване” е съвкупност от средства за измерване от един и същи тип, произведени за определено време на едно и също място.

21. “Повторно” е нарушението, което е извършено в срок до една година от влизане в сила на наказателното постановление, с което нарушителят е наказан за нарушение от същия вид.

22. “Предварително опакован продукт” е количество продукт, чиято стойност е предварително определена в отсъствие на клиента, включително на местата на съхраняване или продажба, със или без опаковка, като количеството не може да бъде променяно, без да се отвори опаковката или без да настъпят видими изменения на продукта и опаковката.

23. “Проследимост” е свойство на резултат от измерване или стойност на еталон, които могат да бъдат свързани с установени еталони, обикновено международни или национални, които имат обявени неопределености с посочени доверителни вероятности, чрез непрекъсната верига от сравнения.

24. “Резултат от измерване” е стойност на измервана величина, получена чрез измерване.

25. “Свободен обем на бутилка” е обемът, равен на разликата между номиналната вместимост и вместимостта до ръба на бутилката.

26. “Сертифициран сравнителен материал” е материал или вещество, придружено със сертификат, с достатъчна хомогенност на една или повече характеристики, чиито стойности са добре установени и сертифицирани по определена процедура, установяваща проследимостта към единицата, с която се изразяват стойностите на всяка характеристика, като всяка сертифицирана стойност се придружава от неопределеност с посочена доверителна вероятност.

27. “Средство за измерване” е техническо средство, което има метрологични характеристики и е предназначено да се използва за измервания самостоятелно или свързано с едно или повече технически средства.

28. “Съставна единица” е комбинация от разрешени за използване единици за измерване, представена като тяхна функция.

29. “Тип на средства за измерване” е съвкупност от средства за измерване с еднакво предназначение, основани на един и същи принцип, имащи еднаква конструкция и изработени от един и същи производител по една и съща техническа документация и технология.

30. “Трета независима страна за проверките, за които кандидатства” е лице, което не е участвало в разработката и не произвежда, внася, монтира, ремонтира, притежава или не използва средствата за измерване, за проверката на които кандидатства, и може да гарантира безпристрастност и независимост на персонала си.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Този закон отменя Закона за измерванията (обн., ДВ, бр. 45 от 1998 г.; изм., бр. 55 от 1999 г., бр. 108 от 2001 г.).

§ 3. Законът влиза в сила шест месеца след обнародването му в “Държавен вестник” с изключение на § 4, който влиза в сила от деня на обнародването.

§ 4. (В сила от 7.05.2002 г.) Министерският съвет приема наредбите по прилагането на закона в шестмесечен срок от обнародването му.

§ 5. В срок до два месеца от влизането в сила на закона председателят на ДАМТН насрочва заседание на Националния съвет по метрология, на което се приема правилник за работата на съвета.

§ 6. Лицата, произвеждащи средства за измерване, които подлежат на контрол по този закон, са длъжни да ги приведат в съответствие с изискванията към тях в срок до две години от влизането му в сила.

§ 7. Средства за измерване в употреба, които подлежат на контрол по този закон, могат да се използват от лицата, които ги притежават, ако изпълняват предвиденото си предназначение и при последващите проверки се установи съответствие на метрологичните им характеристики с изискванията към тях.

§ 8. Лицата, лицензирани за проверка на средствата за измерване по реда на отменения Закон за измерванията, могат да извършват дейността си до изтичането на срока на валидност на лицензията.

§ 9. Лицата, за които е започнала процедура за лицензиране до обнародването на този закон, се лицензират по реда на отменения Закон за измерванията за срок не по-дълъг от две години.

§ 10. Лицата, които произвеждат предварително опаковани продукти или бутилки, въвеждат контрола на нетните количества на предварително опакованите продукти или действителните вместимости на бутилките в срок до шест месеца от влизането в сила на закона.

§ 11. Пуснатите на пазара предварително опаковани продукти и бутилки, които към момента на влизане в сила на този закон се намират в търговските обекти и в складовите помещения и които не отговарят на изискванията на глава шеста, се предлагат за продажба до изчерпване на наличните количества.

§ 12. Изпълнението на закона се възлага на председателя на Държавната агенция по метрология и технически надзор.